

Protocol HBM aanwezigheid en deelname Lichamelijke Opvoeding 2 (LO2)

Doel en uitgangspunten

Lichamelijke Opvoeding 2 (LO2) is een praktijkvak waarin leerlingen kennis, vaardigheden en competenties ontwikkelen op het gebied van bewegen, gezondheid, sport en het organiseren van bewegingssituaties. Tijdens de praktijklessen van LO2 is actieve deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten belangrijk om de benodigde vaardigheden en competenties te ontwikkelen.

De leerdoelen van deze vakken kunnen uitsluitend of grotendeels worden aangetoond door actieve deelname aan lessen, praktijkopdrachten, sportactiviteiten, projecten en overige onderwijsactiviteiten die onderdeel uitmaken van het onderwijsprogramma.

Binnen LO2 leren leerlingen onder andere lesgeven, coachen, begeleiden en het toepassen van spelregels en didactische principes. Deze vaardigheden kunnen niet volledig uit een boek of theoretische opdracht worden geleerd. Ze vragen om praktische ervaring en oefening.

Daarom verwachten wij ook van leerlingen die geblesseerd zijn dat zij, wanneer dit mogelijk is, aanwezig zijn bij de lessen. Zij kunnen bijvoorbeeld een rol vervullen als scheidsrechter, coach of begeleider. Daarnaast blijven zij betrokken bij de theorie, didactiek en spelregels die tijdens de lessen worden behandeld.

Een hoge mate van afwezigheid betekent dat een leerling een belangrijk deel van deze basis mist. Bovendien moeten docenten tijdens de lessen kunnen vaststellen

Om deze reden geldt voor LO2 een aanwezigheids- en deelnameverplichting.

Aanwezigheidsplicht

1. Leerlingen dienen minimaal 80% van alle geplande lessen, activiteiten en opdrachten van LO2 actief bij te wonen.
2. Onder actieve deelname wordt verstaan:
  - aanwezigheid gedurende de volledige les;
  - deelname aan de aangeboden activiteiten voor zover de fysieke situatie dit toelaat;
  - het beschikken over de voorgeschreven sportkleding en materialen;
  - het uitvoeren van opdrachten die behoren bij het onderwijsprogramma.
3. De docent registreert aanwezigheid, deelname en eventuele bijzonderheden in het leerlingvolgsysteem.

Deelname bij blessure of medische beperking

Een blessure of medische beperking leidt niet automatisch tot vrijstelling van het onderwijsprogramma.

De leerling blijft in beginsel aanwezig tijdens de lessen en voert, indien mogelijk, vervangende taken uit.

Deze taken kunnen bestaan uit:

- observeren en analyseren van bewegingssituaties;
- ondersteunen van lesorganisatie;
- coachen of begeleiden van medeleerlingen;
- arbitrage- of jurytaken;
- het uitvoeren van theoretische opdrachten;
- het maken van verslagen of reflecties;

- het ontwerpen van trainings- of lesprogramma's;
- het uitvoeren van onderzoeksopdrachten.

Indien een medische situatie langdurige deelname onmogelijk maakt, kan de school maatwerk aanbieden.

Ongeoorloofde afwezigheid

Van ongeoorloofde afwezigheid is sprake wanneer:

- een leerling zonder geldige reden afwezig is;
- een leerling zonder geldige reden niet deelneemt aan de les;
- een leerling zonder geldige reden niet beschikt over de vereiste sportkleding;
- een leerling opgelegde herstelopdrachten niet uitvoert.

Ongeoorloofde afwezigheid wordt geregistreerd als verzuim.

Herstelverplichtingen

Wanneer lessen of activiteiten zijn gemist, kan de docent een herstelopdracht opleggen.

De aard en omvang van de herstelopdracht worden bepaald door de docent en zijn afhankelijk van de gemiste leerdoelen.

Mogelijke herstelactiviteiten zijn:

- inhaallessen;
- sportdagen;
- organisatie- en begeleidingsactiviteiten;
- theoretische opdrachten;
- reflectieverslagen;
- onderzoeksopdrachten.

Herstelopdrachten maken integraal deel uit van het PTA.

Hoe wordt de 80%-aanwezigheid berekend?

De eis van 80% aanwezigheid geldt voor het gehele schooljaar. Aan het einde van iedere periode wordt de aanwezigheid gecontroleerd. Wanneer daar aanleiding toe is, worden de mentor en, indien nodig, de ouders/verzorgers hierover geïnformeerd.

Wat zijn de gevolgen wanneer een leerling minder dan 80% aanwezig is?

Wanneer een leerling niet aan de minimale aanwezigheidseis voldoet, kan het vak niet worden afgesloten. Dit betekent niet dat een leerling met een blessure automatisch in de problemen komt. Een leerling die vanwege een blessure niet actief kan deelnemen, maar wel aanwezig is bij de les, telt namelijk mee voor de aanwezigheid.

Waar mogelijk kan een geblesseerde leerling bovendien een andere actieve rol binnen de les vervullen.

Hoe wordt omgegaan met kosten wanneer lessen of activiteiten worden gemist?

Er wordt bij het reserveren van activiteiten rekening gehouden met de aanwezigheid van leerlingen. Dit betekent dat de kosten voor de ouders niet worden terugbetaald of niet in rekening worden gebracht.

Wie beslist of een leerling LO2 niet langer kan volgen?

Wie beslist of een leerling LO2 niet langer kan volgen?

Om de besluitvorming zorgvuldig, transparant en eenduidig te laten verlopen, wordt gewerkt met een vaste procedure en escalatieladder. De verantwoordelijkheid wordt hierbij verdeeld tussen de **LO2-docent, verzuimcoördinator, mentor en schoolleiding**.

De LO2-docent is verantwoordelijk voor het correct registreren van de aanwezigheid tijdens de lessen en signaleert wanneer de aanwezigheid van een leerling aanleiding geeft tot zorg. De verzuimcoördinator bewaakt het verzuim en ondersteunt bij de opvolging van leerlingen met een zorgwekkend verzuimpatroon. De mentor is verantwoordelijk voor de begeleiding van de leerling en wordt betrokken bij de communicatie met de leerling en ouders/verzorgers.

Escalatieladder aanwezigheid LO2

Fase 1 – Signalering (vanaf 90% aanwezigheid)

Wanneer de aanwezigheid van een leerling richting de ondergrens van 80% gaat, wordt dit door de LO2-docent gesignaleerd en geregistreerd. De leerling wordt gewezen op de aanwezigheidseis en op de mogelijke consequenties van verdere afwezigheid.

Fase 2 – Verhoogde signalering (85–90% aanwezigheid)

Wanneer de aanwezigheid verder daalt, worden naast de LO2-docent ook de verzuimcoördinator en mentor betrokken.

De verzuimcoördinator controleert het geregistreerde verzuim en brengt, indien nodig, de aard en omvang van het verzuim in kaart. Met de leerling wordt besproken wat de oorzaak van het verzuim is en welke mogelijkheden er zijn om verdere afwezigheid te voorkomen.

Ouders/verzorgers worden in deze fase actief geïnformeerd over de ontwikkeling van de aanwezigheid en het feit dat de leerling richting de minimale aanwezigheidseis van 80% gaat. Daarbij wordt duidelijk aangegeven dat verdere afwezigheid gevolgen kan hebben voor het kunnen blijven volgen en afronden van LO2.

Waar nodig worden met de leerling en ouders/verzorgers concrete afspraken gemaakt om verdere afname van de aanwezigheid te voorkomen.

Fase 3 – Formele waarschuwing (80–85% aanwezigheid)

Wanneer de aanwezigheid de 80%-grens nadert, vindt een formeel overleg plaats tussen de LO2-docent, verzuimcoördinator en mentor.

De leerling en ouders/verzorgers worden formeel geïnformeerd dat de aanwezigheid zich in de kritieke zone bevindt en dat verdere afwezigheid ertoe kan leiden dat niet langer aan de voorwaarden voor het volgen en afronden van LO2 wordt voldaan.

Daarnaast wordt beoordeeld welke onderdelen de leerling heeft gemist en of deze onderdelen nog op een haalbare en onderwijskundig verantwoorde wijze kunnen worden ingehaald.

Fase 4 – Ondergrens bereikt (<80% aanwezigheid)

Wanneer de aanwezigheid onder de 80% komt, vindt een formele beoordeling plaats. De LO2-docent brengt de praktische gevolgen van het verzuim in kaart en geeft aan in hoeverre de leerling nog in staat is om de vereiste competenties te ontwikkelen en aan te tonen.

De verzuimcoördinator beoordeelt het geregistreerde verzuim en de voorgeschiedenis. De mentor wordt betrokken bij de leerlingbegeleiding en communicatie met ouders/verzorgers.

Fase 5 – (<80% aanwezigheid)

Vervolgens wordt het dossier voorgelegd aan de schoolleiding, die het uiteindelijke besluit neemt over het al dan niet voortzetten van de deelname aan LO2.

Bij deze beslissing worden in ieder geval de volgende criteria meegenomen:

- Het daadwerkelijke percentage aanwezigheid;
- De duur en aard van het verzuim;
- De reden van de afwezigheid en de vraag of sprake is van geoorloofd verzuim;
- De mate waarin de leerling de noodzakelijke praktijklessen heeft gemist;

- De mogelijkheid om gemiste onderdelen op een haalbare en onderwijskundig verantwoorde wijze in te halen;
- De mate waarin de vereiste praktische competenties nog kunnen worden ontwikkeld en beoordeeld;
- Eerder gemaakte afspraken en de mate waarin de leerling deze is nagekomen.

De schoolleiding neemt op basis van deze informatie en de adviezen van de betrokken medewerkers een gemotiveerd besluit over de voortzetting van LO2.

Escalatie in schema

Fase	Aanwezigheid	Actie	Betrokkenen
1. Signalering	90–100%	Leerling wijzen op aanwezigheidseis	LO2-docent
2. Verhoogde signalering	85–90%	Verzuim controleren, oorzaak bespreken, afspraken maken en ouders informeren	LO2-docent + verzuimcoördinator + mentor + ouders/verzorgers
3. Formele waarschuwing	80–85%	Formele waarschuwing, verzuim analyseren en inhaalmogelijkheden bespreken	LO2-docent + verzuimcoördinator + mentor + ouders/verzorgers
4. Ondergrens	<80%	Formele beoordeling en advies over voortzetting	LO2-docent + verzuimcoördinator + mentor
5. Besluit	<80%	Voortzetten onder voorwaarden óf beëindigen deelname LO2	Schoolleiding

De escalatieladder heeft als uitgangspunt dat een leerling en ouders/verzorgers niet onverwacht bij het bereiken van de 80%-grens worden geconfronteerd met de consequenties. Door ouders/verzorgers al vanaf fase 2 actief te informeren, ontstaat tijdig inzicht in de situatie en ruimte om gezamenlijk bij te sturen.

Hersteltraject

De docent, mentor en teamleider maken afweging of het reëel is om het gemiste aantal lessen en onderdelen in te halen. De reden hiervan is dat LO2 een extra vak is.

Gevolgen voor LO2

LO2 is een examenvak waarvoor de leerling alle onderdelen van het PTA dient af te ronden.

Indien een leerling niet voldoet aan de aanwezigheidsverplichting en/of de opgelegde herstelverplichtingen niet afrondt, worden één of meer PTA-onderdelen als niet afgerond beschouwd.

Zolang PTA-onderdelen niet zijn afgerond, kan geen geldig eindcijfer voor LO2 worden vastgesteld.

Hierdoor voldoet de leerling niet aan de voorwaarden voor afronding van het examenvak LO2.

Hardheidsclausule

In uitzonderlijke gevallen waarin toepassing van deze regeling leidt tot onredelijke gevolgen, kan de rector/directeur, gehoord de examencommissie en de vaksectie LO, besluiten tot een maatwerkregeling.

Relatie met de examendoelen

Deze regeling is gebaseerd op de wettelijke examenprogramma's en kerndoelen van LO en LO2, waarin centraal staan:

- het ontwikkelen van bewegingsvaardigheden;

- het deelnemen aan diverse bewegingssituaties;
- het organiseren en begeleiden van bewegingsactiviteiten;
- het reflecteren op bewegen en gezondheid;
- het samenwerken binnen sport- en bewegingssituaties;
- het ontwikkelen van een actieve en gezonde leefstijl.

De school acht actieve aanwezigheid noodzakelijk om deze doelen voldoende te kunnen beoordelen.